

[Formanden.]

fra fhv. statsminister Erik Eriksen og fhv. fiskeriminister Knud Rée har modtaget meddelelse om, at de kun ønsker at oppebære ventepenge i eet år. Der er herefter ingen af de pr. 30. september 1953 afskedigede ministre, som ønsker at oppebære ventepenge udover eet år, og udvalget har i overensstemmelse hermed fastsat, at

- fhv. statsminister Erik Eriksen,
- udenrigsminister Ole Bjørn Kraft,
- finansminister Thor kil Kristensen,
- indenrigs- og boligminister Aksel Møller,
- arbejds- og socialminister Poul Sørensens,
- minister for handel, industri og søfart Aage L. Rytter,
- fiskeriminister Knud Rée og
- minister for offentlige arbejder Jørgen Jørgensen

vil kunne oppebære ventepenge i eet år.“
Hvilket herved meddeles.

Hans Hedtoft.

/ N. Elkær-Hansen.

Folketingets formand.“

Udvalget angående forslag til lov om udlån til visse rederivirksomheder har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Ifølge det af folketinget vedtagne forslag til lov om det udenrigspolitiske nævn skal nævnet fremtidig bestå af 17 medlemmer og et lige så stort antal stedfortrædere, og der vil herefter under forudsætning af lovens stadfæstelse være at foretage nyvalg af medlemmer og stedfortrædere.

Det er meddelt mig, at det ærede medlem hr. From ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om undladelse af at foretage opkrævning af de i loven om ordning af afløbsforholdene ved Ringkøbing fjord m. m. omhandlede lodsejerbidrag.

Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for From har vedkommende gruppe udpeget Foged, som herefter er valgt.

Fra Foreningen for Forenede Nationer, Dansk Fredsforening, er modtaget en henvendelse, hvoraf eksemplarer er omdelt.

En fra Sammenslutningen af Brændsels-

handlere modtaget henvendelse vedrørende lovforslaget om tilsyn med monopol og konkurrencebegrænsning vil blive overgivet til det herom nedsatte udvalg.

Vedrørende helligdagslovgivningen er modtaget forskellige henvendelser, der vil blive overgivet det om dette lovforslag nedsatte udvalg.

Endvidere er modtaget forskellige henvendelser bl. a. vedrørende lejelovgivningen, beskæftigelsesforhold m. v. Disse henvendelser vil blive henlagt i læseværelset.

Udenfor dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede økonomi- og arbejdsminister, for at han kan give tinget en tidligere anmeldt redegørelse.

Økonomi- og arbejdsministeren (Krag):
Jeg har herved den ære for det høje ting at gøre nogle bemærkninger i tilknytning til den økonomiske årsoversigt for 1954, der i dag er blevet omdelt til de ærede medlemmer.

På sædvanlig vis er oversigten udarbejdet ved et samarbejde mellem embedsmænd fra de forskellige ministerier og styrelsesgrene. Derimod er det noget nyt, at oversigtens omdeling til det høje tings medlemmer ledsages med en redegørelse fra tingets talerstol. Regeringen har imidlertid fundet det formålstjenligt at benytte den adgang, den nye forretningsorden åbner i så henseende, dels for at få lejlighed til at gøre rede for regeringens overvejelser vedrørende den økonomiske situation og dels for at give adgang til en almindelig økonomisk debat, såfremt tingets medlemmer skulle ønske en sådan. Dette sidste henstår naturligvis helt til det høje tings afgørelse.

Selve den økonomiske oversigt, der nu foreligger for tinget, går noget videre end til blot at redegøre for udviklingen i 1953 og de nærmeste udsigter i 1954. Vi har fundet det rimeligt at gøre et forsøg på at tilvejebringe et sammenhængende overblik over de forskellige faser i udviklingen siden krigens slutning, dels den egentlige genopbygningsperiode, der vel i alt væsentligt kan siges at være afsluttet i 1949, dels den nye periode, der udviklede sig efter devalueringen i 1949 og Koreakonfliktens udbrud i sommeren 1950, endvidere tidsrummet efter de internationale pristigningers

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

ophør i 1951 og sluttelig situationen i dag med hele den internationale usikkerhed omkring de økonomiske konjunkturers udvikling.

Efter dette forsøg på at ridse efterkrigsperiodens økonomiske historie op i store træk følger en nærmere analyse af 1954s økonomiske vilkår, såvel set fra et internationalt som fra et dansk synspunkt. Dette er naturligvis oversigtens vigtigste afsnit, og her kunne den i og for sig have sluttet. Vi har imidlertid fundet det både fristende og nyttigt at forsøge at kaste blikket endnu et stykke videre frem. Det betyder ikke, at vi har gjort noget forsøg på at optræde som statsautoriserede spåmænd. Hvorledes fremtidens økonomiske forløb på længere åremål udvikler sig, ved vi lige så lidt om som alle andre. Midt i al den altdominerende usikkerhed, der omfatter fremtiden såvel politisk som økonomisk, er der imidlertid een faktor, der lader sig forudberegne med næsten matematisk nøjagtighed. Det er befolkningsudviklingen, for så vidt angår forskydningerne, der vil opstå, efterhånden som de store fødselsårsgange fra krigsårene vokser op og melder sig på arbejdsmarkedet. I oversigtens sidste kapitel har vi forsøgt at rulle de perspektiver op, som bliver følgen heraf. Det er ikke tanken hermed at tegne noget billede af fremtiden. Andre forhold kan jo ændre sig samtidig. Hensigten har blot været at give et rent foreløbigt indtryk af, hvad denne ene faktor — den store fødselshyppighed under krigen — alene vil bevirke, og hvilke krav der alene som følge heraf vil stilles til samfundet af valuta- og erhvervs-politisk art for at skaffe tilfredsstillende uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder, når disse store årsgange i løbet af et par år vil melde sig på arbejdsmarkedet.

Jeg skal afstå fra ved denne lejlighed at give noget referat af oversigtens historiske afsnit. Derimod skal jeg tillade mig at gå lidt nærmere ind på oversigtens bedømmelse af udsigterne for dansk økonomi i det kommende års tid.

Den usikkerhed, som præger den internationale konjunktursituation, gør det selvsagt umuligt at udtrykke præcise forventninger. Årsoversigten når imidlertid til det resultat, at de internationale vilkår næppe

vil ændres så stærkt, at det kan nå at påvirke dansk økonomi væsentligt i 1954. I de vesteuropæiske lande som helhed har den økonomiske aktivitet været stigende i 1953, og der er ikke noget, der tyder på, at der i Europas indre økonomi for de kommende måneder vil opstå ændringer. Efter spørgslen i de europæiske lande ligger på et højt niveau, og alt taler for, at den vil blive på dette høje niveau, hvis der ikke kommer påvirkninger udefra, som tvinger Vesteuropa ind på en nedadgående linie.

Usikkerhedsmomenterne ligger i USAs økonomi. Den amerikanske højkonjunktur standsede i løbet af sommeren 1953, idet fremgangen ophørte, og efterårs månederne bragte en mindre nedgang i produktion og beskæftigelse i Amerika.

Hvis denne amerikanske udvikling blev overladt til sig selv, ville der være alvorlig fare for, at foreløbig svag nedgang ville blive forstærket. Risikoen er, at en nedgang i de amerikanske forretningsdrivendes lagre og i investeringerne vil falde sammen med en reduktion af den amerikanske regerings udgifter. Det afgørende nye er jo, at forsvarsudgifterne i USA passerede højdepunktet i sommeren 1953 og nu bevæger sig nedad, og dette har selvsagt virkninger på hele det økonomiske forløb. Når man ud af disse grundlæggende faktorer ikke tør drage den slutning, at vi står overfor et konjunktursammenbrud i USA, skyldes det, at USAs regering klart har udtrykt sin vilje til at gribe ind og begrænse nedgangstendenserne, så der højst skulle blive tale om en mindre tilpasning. Det er naturligvis umuligt på det foreliggende grundlag at bedømme, om disse indgreb vil blive tilstrækkelig effektive og komme tidligt nok. Uden at drage bestemte konklusioner har vi imidlertid anset det for mest sandsynligt, at en eventuel nedgang i den amerikanske økonomi ikke vil udvikle sig så hurtigt og kraftigt, at den vil kunne få afgørende indflydelse på de internationale priser og på Danmarks afsætningsmuligheder i udlandet før tidligst i slutningen af 1954.

Den analyse af Danmarks økonomi i det kommende år, som oversigten giver, er derfor baseret på den forudsætning, at der ikke sker væsentlige ændringer i Danmarks økonomiske klima i 1954. På den baggrund må vi i dag regne med at såvel import-

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

priserne som eksportpriserne i 1954 vil blive lidt lavere end de gennemsnitlige priser i 1953. Man kan til gengæld regne med en stigning i landbrugseksportens kvantum, som måske til trods for de lavere priser kan indbringe et noget større valutabeløb end i 1953. Industrieksporten var vigende i slutningen af 1952, men i den sidste del af 1953 rettede den sig op. Selvom der også på dette område regnes med lavere priser, skulle der være mulighed for, at industrieksporten vil indbringe et nogenlunde uændret valutabeløb i forhold til 1953. Fragtindtægterne og de andre såkaldte usynlige indtægter fra turisme og lignende anslås uændrede. Det samlede resultat bliver, at der alt i alt regnes med, at der under de angivne forudsætninger er udsigt til nogen stigning i Danmarks valuta-indtægter. Som jeg skal omtale nærmere om et øjeblik, er der samtidig udsigt til en mindre stigning i dansk produktion og beskæftigelse i 1954, og denne stigning må nødvendigvis føre til en øget import af råvarer og produktionsmidler, hvis lagrene ikke ændres. Lempelserne af restriktionerne for biler og tekstilvarer og større bevillingsudstedelse på andre områder vil formentlig også medføre en øget indførsel af færdigvarer. Trods de lavere priser på importvarerne er der derfor under de nævnte forudsætninger regnet med en stigning i valuta-udgifterne til betaling af importen.

Man regner altså med en stigning i såvel de løbende valuta-indtægter som i udgifterne, og resultatet skulle blive nogenlunde ligevægt på den løbende balance. Da der ikke vil indgå yderligere beløb i økonomisk hjælp fra USA, medens der fortsat må anvendes betydelige beløb til afdrag på den udenlandske gæld, kan det herefter ikke udelukkes, at der i 1954 vil ske en mindre nedgang i valuta-beholdningen.

Som jeg sagde for et øjeblik siden, regner regeringen med, at den indenlandske produktion og beskæftigelse vil stige i 1954. Der er og vil fortsat blive udfoldet store bestræbelser for at udvide det utraditionelle byggeri, hvorved regeringen forfølger to vigtige formål. For det første øges herved mulighederne for at reducere bolig-manglen. For det andet mindskes den altfor store arbejdsløshed blandt arbejdsmændene. Regeringen har taget skridt til udvidet igang-

sættelse af kortvarige kursus for arbejdsmænd, således at disse uddannes til at benytte de moderne byggemetoder. Samtidig er bestræbelserne for en sæsonudjævning indenfor byggeindustrien videreført. På baggrund af denne bedre udnyttelse af den forhåndenværende arbejdskraft har regeringen ment, at det vil være muligt at forøge byggeriet med ca. 5 pct. i forhold til 1953. Stigningen i byggevirksomheden vil fortrinsvis gøre sig gældende for boligbyggeriet og det offentlige civile byggeri, men iøvrigt med fremgang for næsten alle kategorier af byggeri.

Der er planlagt påbegyndt 24 000 nye lejligheder, hvoraf 3 500 lejligheder i utraditionelt byggeri, og man regner med, at der på grundlag heraf i 1954 vil blive færdiggjort knap 23 000 og i 1955 op imod 25 000 lejligheder mod godt 21 000 i 1953.

Behovet for civilt offentligt byggeri og anlægsvirksomhed er meget stort, bl. a. på grund af den tilbageholdenhed, der har været vist på disse områder gennem en årrække. Når regeringen har ment at kunne gå med til en forøgelse af bygge- og anlægsbudgettet, skyldes det bl. a., at man har så megen kontrol med disse arbejder, at man kan kræve en væsentlig del af dem gennemført som vinterarbejde og dermed udnytte arbejdskraften i en periode, hvor de offentlige arbejder ikke konkurrerer med andre byggherrer. Endelig er der også tale om en stigning i det militære byggeri, men da dette byggeri i meget stort omfang udføres utraditionelt, skulle det ikke i væsentligt omfang lægge beslag på faglærte byggearbejdere.

Medens byggeriet under de angivne forudsætninger vil øges, må man regne med en mindre nedgang i anlægsarbejderne, idet en del af de militære anlæg nu er ved at være tilendebragt. Nedgangen bliver dog mere end opvejet af den forventede stigning i byggeriet, således at der må regnes med en stigning på ca. 4 pct. i den samlede bygge- og anlægsvirksomhed; da en del af udvidelsen af byggeriet som nævnt sker ved en forøgelse af det utraditionelle byggeri, skulle denne forskydning ikke forøge ledigheden blandt de ufaglærte.

Det er noget vanskeligere at udtale sig om udsigterne for det private erhvervslivs investeringer i maskiner og inventar, men

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

større ændringer er der under de givne forudsætninger næppe grund til at vente.

Der må således regnes med en stigning i den samlede investeringsaktivitet i løbet af 1954, og denne stigning vil naturligt trække en indkomstforøgelse med sig. Da samtidig overskuddet på statsfinanserne bliver mindre, medens eksportindtægterne snarere forøges, er der grund til at vente en almindelig stigning i efterspørgslen efter forbrugsvarer og produktionsstigning i forbrugsvareindustrierne. På denne baggrund må man antage, at 1954 bliver et år med høj beskæftigelse, formentlig højere end i 1953, også for den ufaglærte arbejdskrafts vedkommende.

Styrken i opgangstendenserne kan naturligvis ikke vurderes fuldtud, før der er givet et billede af finans- og kreditpolitikken. Da finansministeren i morgen vil give en nærmere redegørelse for disse forhold, skal jeg ikke gå nærmere ind herpå.

Den her beskrevne udvikling tegner sig forholdsvis gunstig, men jeg vil gerne understrege to momenter, som må opfordre til en vis forsigtighed i den økonomiske politik. For det første, at der ikke i år synes at være udsigt til forbedring af valutastillingen; tværtimod kan det ikke udelukkes, at en mindre del af reserven må anvendes til afdrag på valutagæld; for det andet bygger hele bedømmelsen på forudsætningerne vedrørende den internationale økonomiske udvikling.

Det ville selvfølgelig være forkert allerede nu at indrette den økonomiske politik efter en konjunkturændring, der ikke foreligger som andet end en usikker mulighed; men kommer der en nedgang, gælder det om at være forberedt, så der alt efter de eventuelle ændrings art og styrke kan handles hurtigt.

Regeringen har derfor anmodet arbejdsmarkedskommissionen om at undersøge, hvilke midler der vil kunne anvendes til at imødegå en eventuel ændring i valutabeholdning, produktion og beskæftigelse. Samtidig følges udviklingen nøje med henblik på, at der skal kunne gives varsko i tide. Ikke alene er det som nævnt stadig usikkert, om der kommer en konjunkturedgang. Også den stik modsatte mulighed eksisterer, men desuden kan den eventuelle nedgang

gøre sig gældende på flere forskellige måder, der hver vil kræve sin form for politik.

Jeg skal herefter gå over til at omtale oversigtens sidste kapitel, der beskæftiger sig med fremtiden på længere sigt, forsåvidt angår befolkningsudviklingen. Som det vil være det høje tings medlemmer bekendt, vil tilvæksten til arbejdsmarkedet i det kommende tiår blive betydeligt større, end den har været i de forløbne år. I løbet af 1940—1955 er antallet af personer mellem 15 og 64 år vokset med ca. 3 pct. pr. femår. De store fødselskulde i krigsårene vil bevirke, at denne tilvækst i årene mellem 1955 og 1965 vil ligge på ca. 5 pct. pr. femår. Alt i alt må man regne med, at det medfører, at tilvæksten i antallet af arbejdssøgende vil blive dobbelt så stor, som den har været i de forløbne år. Da man må regne med, at landbrugets behov for arbejdskraft i hvert fald ikke vil stige, må hele denne tilgang — og måske mere til — finde beskæftigelse i byerhvervene og hovedsagelig i industrien.

Gjaldt det blot om at skabe tilstrækkelig indenlandsk efterspørgsel til at beskæftige den øgede tilgang til arbejdsmarkedet, ville problemet ikke være så forfærdelig svært. Det kunne i så fald i princippet klares ved passende forøgelse af købekraften ad finanspolitisk vej og gennem en lempelse af kreditvilkårene. Men en forøgelse af beskæftigelsen i så stort omfang skaber et behov for øget indførsel af råvarer og halvfabrikata, ligesom den øgede efterspørgsel vil trække en større import af færdigvarer med sig. Videre vil forøgelse af arbejderantallet i industrien forudsætte en betydelig udvidelse af produktionsapparatet.

Det beskæftigelsesproblem, der opstår, kan derfor ikke løses, medmindre der skabes øgede valutaindtægter i nogenlunde samme takt, som produktion og beskæftigelse sættes i vejret. For at den hertil fornødne valuta kan indtjenes, må eksporten udvides, og eftersom de fleste betalingsdygtige markeder for landbrugsvarer er mættet eller i hvert fald nær mætningspunkt med hensyn til fødevarer, må man sikkert regne med, at en betydelig del af eksportudvidelsen skal præsteres af industrien. Så meget des mere vil det blive nødvendigt at forøge de industrielle investeringer. Mulighederne for en sådan politik vil i høj grad afhænge af den internationale udvikling. Jeg vil derfor

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

gerne understrege vigtigheden af, at der gennem de internationale samarbejdsorganisationer — især OEEC — gøres et målbevidst arbejde for at bevare en almindelig økonomisk fremgang verden over. Det vil lette Danmarks afsætningsproblemer. En udvidelse af liberaliseringen i Vesteuropa og en formindsket protektionisme i USA vil selvsagt også være af stor interesse for Danmark.

Selvom den økonomiske udvikling her i landet afhænger stærkt af udviklingen i udlandet, er det dog ikke udelukket, at vi i Danmark kan have en hastigere vækst i produktionen end de øvrige europæiske lande. Meget taler for, at dette simpelthen vil være nødvendigt. De foreliggende oplysninger om befolkningsudviklingen i de vigtigste af de lande, Danmark sælger til, tyder nemlig på, at befolkningstilvæksten dér vil blive noget mindre end i Danmark, hvilket, alt andet lige, også må ventes at give en noget langsommere stigning i indkomster og forbrug i disse lande. Men en sådan hurtigere ekspansionstakt i Danmark vil forudsætte, at især eksporterhvervenes produktivitet øges.

Den foreløbige konklusion synes at blive, at der på lidt længere sigt navnlig vil være to opgaver, der står i forgrunden. Den ene består i at forøge eksporten, herunder især industrieksporten, og den anden i at udvide investeringsomfanget med henblik på at skabe beskæftigelse til den voksende arbejdsstyrke. Disse to opgaver er meget nøje forbundne. Det vil næppe være muligt at forøge eksporten, uden at industriens produktionskapacitet øges og effektiviseres, og det vil på den anden side være vanskeligt at udvide industriproduktionen, medmindre en del af forøgelsen kan afsættes til udlandet. Begge forhold fører til, at en væsentlig del af investeringsforøgelsen må finde sted indenfor industrien. Det er en selvfølge, at dette ikke må medføre, at udviklingen i landbruget forsømmes.

Det bliver naturligvis de enkelte erhvervs-

virksomheder, som hver for sig skal træffe afgørelse om, i hvilket omfang de vil forøge deres eksportarbejde. Samfundets muligheder for at influere på disse afgørelser består i en tilrettelægning af den almindelige økonomiske politik, således at der skabes den fornødne interesse for eksportarbejdet. Herudover kan staten gennem specielle foranstaltninger opmuntre til eksportfremstød.

Det vil således være en vigtig opgave at udbygge støtten til den teknisk-videnskabelige forskning og til bestræbelserne for at stille de nyeste erfaringer til rådighed for virksomhederne. Da de danske virksomheder kun som undtagelse er så store, at de for egen regning i tilstrækkelig omfattende grad kan drive forskningsarbejde, er det nødvendigt, at samfundet træder hjælpende til også indenfor industrien, således som det har været tilfældet indenfor landbruget gennem mange år. Regeringen overvejer i nær fremtid at fremsætte forslag om at stille nye midler til rådighed for disse formål. Det er tanken at bruge en del af de resterende Marshallkroner hertil.

Det er tillige regeringens hensigt at fortsætte støtten til det arbejde med produktivitsfremmende foranstaltninger, som er igangsat i løbet af de sidste år. Endelig vil regeringen søge at fremme eksporten gennem støtte til nye eksportvirksomheders eller eksportsammenslutningers arbejde og gennem en udbygning af eksportkreditordningen.

Et af den forrige regering under udenrigsministeriet nedsat blandet udvalg med repræsentanter fra såvel det offentlige som fra erhvervene har fornylig afgivet betænkning om eksportfremmende foranstaltninger. Blandt de forslag, udvalget stiller, kan jeg nævne en udvidelse af statens garantiordning for eksportkreditter. Der er tale om både at forøge det beløb, staten kan garantere, og om at udvide garantien til at kunne omfatte flere slags kreditter og til at gælde for længere perioder end det nuværende maksimum på 4 år. Udvalget fore-

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

slår videre at ændre de betingelser, under hvilke de udsendte eksportstipendiater arbejder, således at stipendiaterne får adgang til samtidig med deres øvrige virksomhed at gøre forretninger for danske firmaer. Regeringen vil arbejde videre med disse spørgsmål og tage de enkelte konkrete indstillinger fra udvalget op til overvejelse og afgørelse.

En udvidelse og udbygning af erhvervslivet, således at det kan løse den dobbelte opgave at forøge eksporten og beskæftige den store tilgang til arbejdsmarkedet, vil formentlig kræve meget store investeringer. Regeringen har iværksat en undersøgelse for at få tilvejebragt en oversigt over de offentlige investeringsopgaver, som vil foreligge indenfor de forskellige styrelsesgrene i de kommende år, herunder også behovet for trafikmæssige investeringer i broer, veje m. v. Det er tanken at søge denne opgørelse over de offentlige investeringsopgaver suppleret med et skøn over investeringsplanerne i det private erhvervsliv. Denne sidste undersøgelse vil formentlig kunne foretages som led i det fælles arbejde, administrationen og erhvervsorganisationerne udfører i arbejdsmarkedskommissionen. Før disse undersøgelser er tilendebragt, er det ikke muligt at danne sig noget klart billede af de kommende investeringsopgaver. Det er imidlertid mit foreløbige indtryk, at omfanget af de investeringsopgaver, som foreligger, er meget stort, så stort, at der næppe kan blive tale om at gennemføre samtlige foreliggende planer.

En af opgaverne bliver altså at holde igen på visse mindre vigtige investeringer for at skabe plads til dem, der skønnes at have højere prioritet. Disse sidste vil formentlig først og fremmest blive investeringer i erhvervene, specielt i eksportvirksomheder og i sådanne virksomheder, som skal kunne konkurrere med importerede varer. Hertil kommer offentlige investeringer, som tjener til at forøge det danske samfunds økonomiske effektivitet. Det drejer sig f. eks. om el-værker, gasværker og kommunikationsmidler.

Udover de her nævnte to hovedopgaver for den økonomiske politik rejser den omtalte udvikling i befolkningen andre problemer, som på sin vis er lige så betydningsfulde. Jeg tænker her på uddannelsen af

det forøgede antal unge, som søger ind på arbejdsmarkedet. Det er jo således, at antallet af lærepladser og, kan man tilføje, antallet af pladser på de højere undervisningsanstalter ligger ret fast fra år til år. Forøgelsen af de unge årgange vil derfor ikke af sig selv blive fordelt i samme forhold som hidtil mellem faglærte og ufaglærte. Man må tværtimod regne med, at hele forøgelsen af de årgange, som kommer ind på arbejdsmarkedet, må blive ufaglærte, hvis ikke der i tide træffes forholdsregler til at give dem en faglig uddannelse. Der er her tale om et problem af den allerstørste betydning for de pågældende unge, hvis erhvervsmuligheder bliver stærkt begrænsede, hvis de ikke får en faglig uddannelse. Men også det øvrige samfund har en afgørende interesse i, at arbejdere, som skal beskæftiges i de virksomheder, som må konkurrere med udlandet, har den bedst mulige tekniske uddannelse.

Det er vigtigt, at hele dette problem tages op til behandling meget snart, således at det kan være løst, inden de store årgange begynder at melde sig på arbejdsmarkedet. Jeg vil gerne fremhæve, at det ikke er sikkert, at disse uddannelsesproblemer i overgangsperioden lader sig løse på rent traditionel basis.

Jeg har med disse bemærkninger søgt at give et foreløbigt indtryk af de økonomiske problemer, der efter regeringens opfattelse vil blive de væsentlige. Det internationale konjunkturbarometer står på foranderligt, og vor opgave er at føre en politik, der gør tilpasning mulig, uanset hvad side barometerpilen svinger ud til. Det mål, vi tilstræber, vil i alle tilfælde blive det samme: den størst mulige produktive beskæftigelse og dermed muligheder for voksende levestandard for hele befolkningen.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring og forlængelse af lov nr. 210 af 23. april 1949 om regulering af bymæssige bebyggelser.

Valgt blev: Kai Jensen, Ingvard Dahl, Ove Hansen, Urban Hansen, Kjældgaard, Holger Larsen, Th. Mikkelsen, Peter Nielsen, Paa-

bøl, Givskov Christensen, Jensen-Broby, Ladejoged, Martin, Thestrup, Fanger, Goitschalck-Hansen og Kirsten Gloerfelt-Tarp.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning vedrørende en af den internationale arbejdskonference i Genève i året 1953 vedtagen akt om ændringer i Den internationale Arbejdsorganisations statut.

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 2057); fremsættelsen findes i tidenden sp. 3595).

Sagen sattes til forhandling.

Carl P. Jensen: Den internationale Arbejdsorganisation er et område, som den store offentlighed kender altfor lidt til, simpelthen fordi man praktisk talt aldrig hører noget om denne virksomhed. Denne såre betydningsfulde organisation, der blev oprettet i forbindelse med Folkenes Forbund ved fredsslutningen efter første verdenskrig, er et af de få permanente internationale organer, der har bestået siden da trods krige og modsætninger landene imellem. I de forløbne 35 år har arbejdsorganisationen haft overordentlig stor betydning som inspirationskilde for sociale fremskridt og sikkerhed for den arbejdende befolkning verden over, ikke mindst gælder det i de så henseende tilbagestående lande.

Det fremgår af organisationens formålsstatutter, der findes optrykt på side 35 i den beretning, vi i dag har fået omdelt, at

„Den internationale Arbejdsorganisations formål er at forbedre arbejdsbetingelserne og at hæve levestandarden i verden ved at søge at fjerne årsagerne til social uretfærdighed.“

Dette søges fremmet derved, at organisationens styrelsesråd tager de problemer op, der står i forbindelse med disse formål. Styrelsesrådet søger med bistand af særligt udpegede sagkyndige eksperter, bestående af repræsentanter fra medlemsstaterne, frem til visse minimumsnormer, f. eks. om sociale problemers løsning, og det siger sig selv, at det styrelsesråd, der har til opgave at forberede dette arbejde, har en meget betydelig mission. Det er derfor ganske naturligt, at der

knytter sig stærke interesser til at få sæde i dette råd og navnlig til at skabe mulighed for at placere særlig sagkyndige i organisationens centrum.

Da arbejdsorganisationen i sin tid blev oprettet, i 1919, talte den 43 medlemsstater, og dengang fandt man, at et styrelsesråd på 32 medlemmer, hvoraf den ene halvdel var udpeget af konferencens regeringsrepræsentanter og de resterende 16 blev udpeget med halvdelen valgt af og blandt henholdsvis arbejdsgiver- og arbejderrepræsentanter, var udtryk for en passende sammensætning. Men i de år, der er forløbet siden da, er organisationen vokset stærkt. Opgaverne er blevet mere og mere krævende, og der stilles de videst mulige krav til sagkundskaben med særligt kendskab til forholdene i de dele af verden, der ikke tidligere har været repræsenteret i organisationen.

Medlemsstaternes antal er steget fra 43 til 66, og det er det, der er årsag til, at man på konferencen i juni 1953 har stillet forslag om at udvide styrelsesrådet fra 32 til 40 medlemmer. Det endelige valg af disse medlemmer sker efter noget ændrede regler, men — som det fremgår af forslaget bilag — med den samme fordeling som hidtil, d. v. s. at halvdelen vælges af regeringsdelegerede, medens arbejdsgiver- og arbejderrepræsentanter vælger den anden halvdel.

For at denne ændring kan træde i kraft, kræver organisationens statutter imidlertid, at $\frac{2}{3}$ af medlemsstaterne skal godkende den, og det vil sige, at der kræves mindst 44 stemmer for denne ændring.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at hidtil har kun 20 stater tiltrådt denne ændring, og det er derfor — som den højtærede socialminister bemærkede ved fremsættelsen — meget betydningsfuldt, at Danmark med sin stemme medvirker til at skabe det fornødne flertal. Jeg skal derfor i lighed med den højtærede socialminister anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling og vedtagelse.

Jeg vil herudover gerne gøre et par bemærkninger angående Den internationale Arbejdsorganisation. Jeg sagde før, at der her var tale om et område, som var meget lidt kendt af offentligheden. Een gang om året holder denne organisation sin general-konference, men man skal være en mere end